

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prajenoma avstro-ogrski deželi za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 8 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 8 K 50 h, za jeden mesec 2 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša pošta. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se pošiljajo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Drage stavbe.

Iz Št. Jerneja.

I.

Kakor znano, so kupili pred tremi leti iz Francoske izgnani mnogi Kartuzijani grajščino Pletenje. Dolinica, v kateri so stala grajska poslopja, je postala s časom vlažna. Kartuzijani zdaj kopljejo in zidajo velike obokane kanale in izsuševajo ta prostor z velikanskimi stroški. Lahko bi napravili na uzvišenejših prostorih z manjšimi stroški za naselbino potrebna poslopja. Že dve leti zidajo. Vedno je na delu par sto delavcev, največ tujcev in sicer Lahov. Denarja imajo ti menihi, ko toče. Kakor pravijo vodilni stavbni ljudje, so menihi zazidali že več kakor milijon goldinarjev. Doslej je postavljena okolo pet kilometrov obsežna zidana ograja, »cvinger« jo imenuje naš narod. Nekaj hišic za patre, nekaj gospodarskih poslopjij še stoji. Zidalo se bo še par let. Porabilo se bo par milijonov goldinarjev za te stavbe.

Kmetje daleč na okoli tarnajo, da sploh ne dobijo pomagave delavcev za svoje kmetije. V Pletenju boljše plačujejo in imajo delavci stalno delo. Dosti delavcev pa živi v Ameriki in na Vestfalskem. Delavske mezde so se že prej dosti zvišale, zdaj po teh menihih še bolj. Delo na kmetijah trpi. Lani je deževje vsled pomanjkanja delavcev napravilo veliko škodo. Kmetje, ki ne iščejo zaslužka z vožnjami v Pletenju, so nevoljni. Tega spaka je še bilo treba! Pametnejši uvidevajo, da zaslužki, ki jih imajo nekateri pri zgrabi samostana, ne odplačajo škode, ki jo trpi kmetija v drugem.

Čudno se zdi našim kmetom, da imajo ti menihi toliko denarja. Vprašujejo, kje da so ga dobili? Naš g. dekan pravi, da ti menihi le molijo. A z molitvijo samo se ne preobrne nobena brazda. Čudni pogovori krožijo o denarju po okolici, in ti pogovori svedočijo, da je duhovnikom pri volitvah lahko zmagati v tej okolici. Nekateri je iztuhtal, da izhaja ta veliki denar menihov še iz kmetijskih davščin prejšnjih časov, nekateri zares mislijo, da pošilja menihom denar papež, ki ima posebno tovarno za napravljanje denarja. Jeden ve

z vso gotovostjo, da imajo menihi svetnika v svoji sredi, ki spreminja krajcarje v goldinarje, pleh v zlato. Ker dohaja včasih denar v sodčih, menda drobiž, sumijo nekateri, da je kako kontrebantstvo na delu. Tuintam se najde tudi kmet, ki pravo zadene, ko pravi, da so pobožno-neumne francoske ženske lepim menihom denar nanesele, da so vrgli precej denarja pobožni testamenti bogatih ženic ter da so v redovno blagajnico dali nekaj tisočakov bogatejši moški, ki so vstopili v red, ljudje, ki so prej živeli preveč, in bi si zdaj v redovnem življenju radi ojačili zapravljen telesne moči.

Ti pametnejši kmetje pa tudi računajo, koliko kranjskih veleposestev, ki se zdaj prodajajo, kakor bi hotel priti potop, bi se lahko pokupilo s temi meniškimi milijoni, kar jih bodo zazidali in koliko iz njih napravilo kmetij, ki bi kmetske družine preživljale. Nekaj poduka podajajo le te potratne zgradbe. Nemara kmet le vidi, da je neumen, ako podpira take ljudi, jim nosi denar, ali jih drugače kako podpira. Velikanske svote denarja, ki jih znosijo slovenski kmetje menihom, nunam in družemu duhovstvu, bi lahko služili trpeči kmetiji sami, ki najbogostnejše delo opravljajo, ko spravljajo na svet trdne zakonske otroke, ki zopet omogočajo redno gospodarstvo, pametno življenje dela in življanja v bodočnosti tu na zemlji, ne pa, da bi si od ust odtrgavali, da si kupijo vožno karto v nebesa.

Z denarjem, ki ga ima samo jeden tak red, bi se lahko vse kranjsko veleposestvo pokupilo in iz njega napravile dobre kmetije, ali kmetske delavske zadruge na njih. Veliko tisoč krepkih ljudi bi lahko doma ostajalo in dobro preživljalo svoje družine. Škoda toliko denarja, potrat v namen, da kakih sto menihov neumno med zidovjem živi.

Denar, ki ga ti menihi zapravljajo za te prav nepotrebne stavbe, je francoski. Torej bi nas nič ne brigati smelo, kaj se z njim dela. Ali vprašati smemo, če ga je toliko, ali ga bo vedno dosti? In tu je prav lahek odgovor. »Mrtva roka«, ne! Ko se bo ta meniška naselbina čutila toplo v gnezdu, bo ravno tako, kakor na Francoskem nabirala po kronah in stotakih

denar med našim ljudstvom. Versko poneumljenje ljudstva, uboštvo istega, katero moramo zapisati na rovaš katoliškega duhovenstva, se bo izrabljalo še lože pri nas, kjer pobožne vlade podpirajo tako molzco. Menih, lep spočit menih in ženska! — Veliko apoteko imajo menihi za ozdravljenje bolnega ženstva. Sv. Liguori je recepte sistemiziral. Bogata ni naša kmetija, a čem revnejša, tembolj zavarovana v polne lonce v nebesih. Par sto čednih menihov bodo samo ženske vzdrževale. Tako bo šlo tudi pri nas dobro naprej.

Naše stališče.

Pri XIV. glavni skupščini »Zaveze« dne 15. avgusta t. l. v Trstu govoril učitelj E. Gangl.

IV.

Zato pa je naše stališče v tem pogledu jako težavno. Po naših žilah nekaj mrgoli in vre, v naših prsih se nekaj dviga kakor upor, v naših dušah se nekaj oglašja kakor velik glas an protest! A za nami stoje naše familije, in tisoč skrbi nam tišči usta, tisoč drobnih in nedolžnih ročic se iztega proti nam, proseč: »Delaj in prenašaj nam za voljo, ker je bolje nekaj, nego nič!«

A če je že tisočkrat zmagala pravica nad krivico, bo zmagala tudi v tem slučaju, če ne bomo držali križema rok, nego če bomo tudi v bodočnosti delali po programu napredka in svobode. S svojim delom smo si že ustvarili lepo stanovsko organizacijo. Naš vpliv raste v kljub klerikalnemu rovanju bolj in bolj.

To je priznaval na pr. dr. H. Tuma glede goriškega učiteljstva, pisal v »Učit. Tovarišu« dne 1. listopada 1901: »... Gibanje med učiteljstvom je eden izmed vzrokov, da so se politične razmere na Goriškem razjasnile, kakor stoje danes... Gibanje učiteljstva je torej pravzaprav prisililo dr. Gregorčiča in druge, da so vstopili v deželni zbor...« In tako si bomo s svojim prizadevanjem in s podporo svojih prijateljev priborili to, kar nam gre po zakonu. In potem bomo lahko rekli: »Vse, kar imamo, imamo po sebi, in vse to je znak naše krepke življenske sile!«

K sklepu se mi zdi še nekaj potrebno omeniti.

Najuspešnejše deluje človek, bodisi tega ali onega stanu, če je neodvisen od drugih, če najde zaslombe in podpore v vsakem slučaju med svojimi stanovskimi tovariši in v tem, kar je stanovska organizacija ustvarila v podporo svojim članom. V tem pogledu imamo slovenski učitelji že nekaj. Kranjski učitelji imajo svojo vdovsko društvo, vsi v »Zvezi« združeni učitelji imamo svojo »Jubilejsko samopomoč«, in kadar bo zgrajen »Učiteljski konvikt« v Ljubljani, bo imelo od njega mnogo koristi vse naše učiteljstvo. Menda pa jih ni mnogo med nami, ki ne bi že večkrat bili v hudih denarnih stiskah. Zakaj in kako — tega mi ni treba na dolgo in široko razpravljati, to je že utemeljeno v našem slabem gmotnem stanju. Tudi to ne bo težko verjeti, da se tudi v največji sili le z veliko težavo dobi denar, a če ga človek dobi, postane v istem trenutku od njega, ki mu ga je dal, kolikortoliko odvisen. Da si docela uvrstimo svoje stališče in se napravimo od vseh strani neodvisne, bi po mojih mislih kazalo, da začne upravni odbor »Zaveze« pretresati vprašanje o ustanovitvi hranilnega in posojilnega društva za avstrijsko jugoslovansko učiteljstvo, in pri tem naj bi mu služila v zgled hranilna in podporna zadruga hrvaškega učiteljstva v Zagrebu, ki deluje že nekaj let uspešno in plodonosno!

Ako pogledamo s stališča, na katerem stojimo danes — prijateljski zvezani z vsemi tistimi, ki delujejo za kulturni napredek našega naroda — tja v bodočnost, vidimo pred sabo dobo bojev in naporov. Učvrščeni v boju preteklih let, se ne bojimo bojev bodočih dni, zakaj pod zastavo naše »Zaveze« stoji odločno, narodno napredno učiteljstvo. In v resne čase stopa impozantno število resnih mož!

Da bo tem mojim besedam dan vsaj krepak zaključek, predlagam v sprejetje nastopne resolucije, katerih utemeljevanje obsejajo moja današnja izvajanja:

1.) Napredno učiteljstvo naj deluje z vsemi pripustnimi sredstvi proti razširjanju klerikalizma.

LISTEK.

Penzionist.

(Črtica. Spisal + Josip Murn.)

Salezij Kvirin je ležal na svoji oguljeni postelji in pušil.

Namikalno se je na devet, in daljnje goré, v rani uri čiste ko lazur, začele so se polagoma zagrinjati; lahni oblaki, od daleč ko tobakovimi dimi, so se porazgubljali. Kvirin že izdavnica ni imel navade, opazovati takih prizorov. Tudi je bila njegova postelja obrnjena naravnost v kot in rad je dremal po ves dan. Sobo je zapuščal redkokdaj. Vstajal je najrajše okoli sedme ure, skuhal si kavo, — imel ni nikogar, tudi oženjen ni bil nikdar — poiskal si kako knjigo iz zaboja, listal jo in zopet legel. Pipica pa mu je gorela noč in dan.

Redu ni bil navajen. V dovolj majhni sobi ležalo je vse navskrižem kot bi se ravnokar priselil kdo, ali pa bi imel namen odpotovati nemudoma. Tudi ni bilo v nji nič nepotrebnega, če upoštevamo

oni luksuz, s katerim pri nas tuintam tako neukusno skrivamo gole stene in omare in to navadno le na estetiško zahtevanje drugih. Navzlic temu je bila soba skoro nagnečeno polna. Boljši prostor — v kotu med dvema oknom — pokrival je starodaven, zaprašen in vedno odprt klavir. Na stojalu je žoltela že od pamtveka partitura na strani: »Ein Traum«. Tesni prostor pred in za klavirjem pa sta zakotila dva zaboja, natlačena samih starih in obrabljenih knjig. Na teh so ležale zbledele note, popisane s svinčnikom. Po dve vazi z zgrbančenimi limonami stali sta na vsakem med celo rečo izsušenih barv in preperelih kistov. Ob kmečki peči v drugem kotu prašila se je nepobarvana, odprta omara poleg stare mize s polomljeno nogó. Različne posode in risarska mapa ležale so na nji že od prvega dne. V svojem pohoistvu je štel Kvirin tudi še ogromen edinstven stol in par stenskih slik, risanih s tušem ali pa barvanih.

Pri vsem tem je imel sam vso hišo. Drugih prostorov ni rabil svoj živ dan; videl jih je vse skupaj samo enkrat, takrat ko se je priselil. V svojem življenju ni

bil nikdar vaju razpolagati z večjim kot je najmanj mogel potrebovati.

Po svojem stanu je bil učitelj. Stalen ni bil nikjer. Selil se je do prvih sivih las iz kraja v kraj in ni še izpolnil svojega časa, ko so ga upokojili. Po vzrokih niti vprašal ni. Sprejemal je denarje, ki bi mogla izhajati komaj ženska z njimi, in živel. Nekaj časa ga je oskrboval cerkovnik. Takrat denarja niti v roke dobival ni.

Kvirin je o vsem tem molčal ali vsaj redkokdaj omenjal. Kraja in ljudi ni spoznal ves svoj čas. Ležal je ali slonel navadno na postelji in pušil. Največkrat je prekrižal noge in lahko mižal, ali pa gledal s prigriznimi, mirnimi očmi za modrikastimi kolobarčki. V takih razpoloženjih je pripovedoval, kakor stikajoč po svoji prošlosti in neprenehoma spominjajoč se, same malenkosti. Soditi po njih, zdel se je podoben interesantnemu človeku, ki pa nas vsak hip vznemiri in prevara. Bili so iz večine dogodki z različnimi župani, neznatni procesi pred sodišči ali pa mali politični spori. V obče ni mogel pričeti razgovarjanja drugače kot s takimi noticami. Dogodilo se je, da je začel pri-

povedovati eno in tisto reč celó po večkrat na en dan. Sicer je molčal, zatopljen v daljnja, enolična razmotrivanja, ki se jih drugi, ki se jih že spominjal več ni, gladeč si polno, osivelo brado.

Bil je tak človek. Včasih pa je sedel h klavirju in preigral cele noči.

Risal že dolgo ni nič. Mapa mu je bila napolnjena še od nekdanj z načrti, trenotnimi šicami, amoretkami in napol skončanimi portreti. Največ so bili ženski profili z bisernicami ali pa z razpletenimi lasmi in še brez vsakih stalnih potez kot so navadno prve ljubice. Barve so že zbledele, a Kvirin jih ni popravljaval več. Živel in stalar se je z njimi ter postal monotonen kot oné in ves natlačen nered njegove okolice. Bil je sama mrtva preteklost, na videz tako polna in romantična, o kateri bi vedel komaj kaj povedati. Bil je kakor junak, ki ni izvršil v cellem življenju ne enega dejanja ali pa kot podoba, risana v samih sencih in konturah brez določnosti. Zdelo se je skoro, da je šlo mimo njega vse, kot mimo neobčutnega zrcala ter takoj spet izginilo mrtvo in hladno...

nega ugleda šolstva in učiteljsstvu škodljivega časopisja ter si naj prizadeva, da se širi med ljudstvom o šoli in učiteljsstvu prijazno pišeče časopisje.

2.) Vodstvo »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« naj stopi iznova v zvezo z ostalimi avstrijskimi učiteljskimi zavezami glede korakov, ki jih je storiti vsemu avstrijskemu učiteljsstvu skupno v doseg končne pravične ureditve učiteljskih službenih prejemkov, katerim bodi v merilo § 55. zakona z dne 14. maja 1869, drž. zak. št. 62, oziroma XI, X. in IX. plačilni razred državnih uradnikov.

3.) Upravni odbor »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« naj začne pretresati vprašanje o ustanovitvi hranilnega in posojilnega društva za avstrijsko jugoslovansko učiteljsstvo ter naj o uspehih študiranja tega vprašanja poroča pri prihodnji glavni skupščini.

V Ljubljani, 22. avgusta.

Češko-nemško sprava.

»Prager Tagblatt« piše, da so Mladočehi v zadregi. V jezikovnem vprašanju morajo doseči uspeh, ako naj se njih stališče zopet utrdi. Ako sedaj ne zmagajo, so politično pokopani. Zmerni Mladočehi so baje zadovoljni z dvojezičnim uradovanjem le v okroženih čeških ozemljih, na drugo ne mislijo. »Prager Tagblatt« ne piše resnice, ker so Mladočehi močna in složna stranka ter zahtevajo dvojezičnost za vse mešane in čisto češke okraje brez kompromisov. Da so močni, kažejo vedno nova pogajanja vlade z njimi in pa strah Nemcev, ki groze z ognjem in žveplom.

Boris Sarafov in macedonsko vprašanje.

Boris Sarafov, duša macedonskega odpora, je bil rojen v vasi Ljubjehovo v okraju Nevrokop, in je drugi sin Petra Sarafova. Že pradedje so bili voditelji odpora Bolgarov proti Turkom in mohamedanstvu ter so imeli krvave boje za svojo vero in narodnost. Oče Borisov je bil vzgojen v Seresu, kjer je dovršil grško gimnazijo. V okraju Nevrokop je s svojimi brati organiziral boj proti Grkom v cerkvenem vprašanju. Boris je bil v mladosti slaboten in bolehen. V onih časih (1872.—78.) so se začeli cerkveni in politični boji, zato sta bila Borisov oče in ded, voditelja boja, vedno z doma ali pa v ječi. Mati je skrbela za življenje, ne pa za vzgojo otrok. Leta 1876. je nastala ustaja v okraju Panagurište, in Turčija je začela preganjati vse Bolgare. Borisovega očeta so zgrabili ponoči in ga vrgli v ječo. Vsled posredovanja evropskih držav pa so bili vsi politični kaznjenci pomiloščeni in Borisov oče se je vrnil iz ječe, v kateri je bil 6 mesecev. Ali Bašibobuki so se klatili okoli in plenili po vaseh. Po rusko-turški vojni je bolgarski eksarhat imenoval Petra Sarafova učiteljem šole v Seresu, kamor se je preselila vsa rodbina. Tu je imel še

V mraku je pil in poslušal grohot grlice, edine žive stvari, ki jo je premočel. V takem času je sedel najrajše za klavir ter igral dolgo v popolni temi.

Kot navadno, hodili so ljudje sprva v njegovo bližino že iz same radovednosti. Zdela se jim je neopustljivo, da ni imel ne žene, ne nikogar in ni hodil v njih družino nikdar, kot so bili sicer vajeni od takih ljudi. Potlej so ga opustili. Govorilo se je o njem le še, če ga je obiskal kdo. Bili pa so to sami neznani ljudje v okraju.

Jeseni in čez zimo je ostajal sam. Tedaj je sedel o takem času k oknu in strmel v ljudi, prihajajoče v mraku od večernic in komaj še razločne med snežinkami. Mimo je hodilo visoko dekle črnih oči. Njegovo sobo pa so razsvetljali komaj še utrinki iz goreče pipe. Udaril je z vso močjo na tipke kot bi se prebudil in šel v novo življenje s trdnim, neomajanim sklepom in najbližjim srcem.

Grlica se je zagrohotala, in zunaj je padel debel sneg. Tuintam plazil se je včasih še mal dečko okolu vogla, postajal in vlekel na uho, kakor z utripajočim srcem neznane glasove.

hude boje z Grki, a vendar se je končno odprla šola. Boris je bil nadarjen učenec očetov, ki ga je poslal kmalu v Solun v bolgarsko gimnazijo. Boris je postal ljubljeneč učitelj. L. 1885. okoli božiča je dal Hassan paša očeta in deda zgrabiti in v železu pripeljati v Solun. Borisu se je končno posrečilo priti v ječo k njima. Smehljaje jima je poljubil roko ter dejal: »Vse vaše muke poplačajo nekdanji Turki drago!« Hodil je eno leto v ječo, enkrat pa ga je neki vojak surovo zapodil. Boris je zgrabil kamen in ga vrgel vojaku v glavo. Vojaki so ga sicer lovili, a Boris jim je ušel. L. 1888. so poslali brez obzira očeta in deda za 15 let v prognanstvo v Malo Azijo (Karaman). Vsa bolgarska kolonija Soluna ju je spremljala na parnik. Tudi Boris je šel z njima ter iznova prisegel, da se nekdanji Turki maščuje. Od tistega časa se je baval Boris pridno z učenjem, zlasti z zemljepisjem Macedonije. Med počitnicami pa je obhodil vso Pirinsko planino, prehodil vse vasi ter se seznanil s prvaki naroda. L. 1889. je dovršil VI. gimnazijo ter jahal v Sofijo skozi gozde in preko gorovja. Jahal je 8 dni. V Sofiji je našel očeta in deda, ki sta bila ušla iz Male Azije. Boris je stopil tu v vojaško šolo in dobil uniformo. Bil je dober, a nepokoren učenec, zato je moral za štiri mesece kot navaden vojak k pešpolku. L. 1892. pa je izvrstno dovršil vojaške študije, dobil prvo častniško šaržo ter prišel k prvemu solifanskemu pešpolku. Oče je bil v Sofiji uradnik, eden brat je študiral na Dunaju medicino, drugi brat inženirsko akademijo v Peterburgu. Leta 1894. pa je prišel Boris k organizatorju macedonskega gibanja Kitančevu ter se mu ponudil v službo. Boris je izvežbal 100 prostovoljcev ter jih fanatiziral za boj proti Turkom. Spomladi l. 1895. se je začelo gibanje. Nekaj čet je prekoračilo mejo ter se zapelo v krvave boje s Turki. V Kustendilu je zbral Boris 300 prostovoljcev. Med temi je bilo tudi 6 častnikov, s katerimi Boris glede operacijskega načrta ni bil istih misli. Zato je vzel 80 mož ter vdrl v Pirinsko planino 1. julija ponoči. 12. julija je vdrl v mesto Melnik ter se ga polastil. 100 turških vojakov se je moralo umakniti z izgubo 40 vojakov. Boris je izpustil vse turške ujetnike. Nato se je umaknil zopet v Pirinsko planino. Turki so ustaše petkrat naskočili brez uspeha. Koncem julija se je Sarafov vrnil v Sofijo, kjer je bil slovesno sprejet. Sarafov je prišel na Dunaj ter vstopil v Peterburgu v štabno šolo, katero pa je moral kot političen ustaš čez štiri mesece zapustiti. Sarafov je zopet vstopil v vojaško službo ter bil pridržen 5. polku v Ruščuku. L. 1899. pa je bil Sarafov izvoljen načelnikom macedonskega odbora, zato je Sarafov zopet izstopil iz vojaške službe. Sarafov je prepotoval vso Macedonijo in Bolgarijo, organiziral podobore, nabiral denar ter pripravljaj ustajo. Ali general Zončev je začel opozicijo proti Sarafovu, ga obdolžil, da zapravlja denar, in končno ga je dala vlada vsled zunanjega pritiska zapreti. Štiri mesece je bil v ječi, končno se je izkazala njegova nedolžnost. V Sredu ga je sprejelo navdušeno 20.000 oseb. A Zončev je še nepremagljiv, zato je Sarafov sedaj v inozemstvu, kjer dela dalje za splošno ustajo Balkana proti Turkom. Turčija je zbrala ob meji močne čete. Žal, da v macedonskem odboru sedaj ni sloge in je razkasan na tri stranke.

Vojna v Venecueli in Kolumbiji.

»Newyork Herald« poroča, da so Nemčija, Anglija in Francija skupno protestirale, da bi se venecuelske luke blokirale. Angleške vojne ladije pridejo v La Guairo. Vlade kolumbijske čete (šest generalov in 3000 mož) se je na maršu v Panamo ustašem udalo. Vlada nima že skoraj nobenega vojaštva več.

Najnovejše politične vesti.

Španska kraljica mati Marija Kristina je včeraj odpotovala s svojo hčerjo, infantinjo Marijo Terezijo na Španjo. — Bolgarija in Srbija. Minister-president Danew je došel včeraj v Beligrad, da se pogovori s srbskim ministrom prezidentom Vuićem o skupnih interesih. — Pogodba z Ogrsko. Danes se vrše na Dunaju pogodbene konference med avstrijskim in ogrskim ministrom-prezidentom. Sodi se, da se danes težavno delo pogodbe približa k svojemu završenju. —

Konferencija burskih vodij se je vršila v sredo pri Krügerju v Rotterdamu. Nameravajo izdati spominsko pismo. Burski generali se potem vrnejo zopet na Angleško. — Parlament v Kaplandu je otvoril guverner Milner ter spodbujal k miru in spravljivosti. — Grški kralj je odpotoval v sredo v Petrograd k poroki princa Nikolaja z veliko kneginjo Heleno.

Dopisi.

Iz Žužemberka. 10. t. m. vpriporila je mlada družba v farovških prostorih igro »Pravica se je skazala«. Ker se v našem kraju vidi le malokaterikrat kako igro, bilo je umestno, da se je kaj takega vpriporilo. Gospod Žaubij je dobil mnogo podpore iz trga, da bi se igra lahko dostojno obnesla. Vsi so bili v tem jedini, da se igra vpripori na ljubo občinstva, da ne bode imela politika pri tem nič opraviti. Žaubij kot »razbojnik« v našem doslej mirnem trgu je hotel drugače, da mora biti strogo na katoliški podlagi. No, naprednjaki se za to niso potegovali, ker niso imeli v to povoda, da bi se vtikali v farovške reči. Žaubij je hotel, da se igra vpripori v farovžu, treznejši katoliški močje in gosp. kaplan Lombar pa da se vpripori v trgu. S tem bi se omogočil vstop ljudem, ki neradi hodijo okrog farovških kuharic. Toda Žaubij je zmagal, zato je dosegel blamažo, ki jo je popolnoma zaslužil.

O igri sami se ne bomo izrekli, ker ni bila vredna, da se imenuje — igra. Kar so ti otročaji počeli, spominja nas šolarčkov, ki se igrajo »prstančke«. Ako se je hotel Žaubij res pokazati na farovškem odru, gledal naj bi, da bi se igra vpriporila s sposobnimi mladeniči, ne pa z otroci, ki še ne znajo govoriti. Kaj hočete s takimi osebami doseči? Pa bodi že, nekaj ste pri vsem tem zaslužili, saj ste ljudi naravnost osleparili za iste novce. Take drage vstopnice še deželno gledališče nima in vi kot režiser, gosp. Žaubij, še mimo gledališča niste šli. No, edini odrašen — mož je bil pek iz trga Jože Vouk, ta je pa lahko sam na se ponosen, ki ima toliko diletantske nadarjenosti. Pustimo te otročje igranje, prepustimo jih Žaubiju, da jih poskuša v »Slovenca« ali v »Domoljubu«. Poglejmo raje Žaubija kot »komondjonta«.

To človeče je skakalo na odru kakor verica na drevesu. Sedaj je prišel razodra in je šel dekleta — fantov ni bilo, kar je Žaubiju najbolj ugajalo — v vrste postavljati. Tako rad se je tlačil med nje, da bi najraje ostal med njimi. Medtem, ko jih je v vrste postavljaj, se je njegova roka — ker je bila gnječa velika — dotikala gotovega dela ženskega telesa in bujnih naravnih prsi. Mlada dekleta so kar zarudevala, ko jih je rinil narazen in ukazoval, kje mora katera stati. Gotovo, dekleta Marijine družbe morajo biti podložne svojemu predstojniku. Vsakega mladeniča moralo bi biti sram, ali kaplana ni bilo nič sram. Gosp. kaplan Lombar moral je marsikatero grenko čuti od Žaubija, ker se je sramoval se prerivati med dekleti, ter je ostal na svojem kraju.

Igra se je klaverno končala, da bolj se ni mogla, da pa ni bila kar tako završena, pokazal se je on na odru ter se priklanjaj in skakaj, kakor »motovilo v žaklju«. Napravil je kratko pridigo, ki je bila še slabša kot krajša. Končano je neki sosednji župnik hotela sta pričujoče pridobiti za ploskanje, toda nič in nič ni bilo. Bog nas varuj enakih katoliških diletantov!

Še nekaj naj pripomnim. Kakor se čuje, je dobiček — ki ni ravno majhen — namenjen vatikanskemu jetniku. Če bode res v to svrhu poslan, ne vemo. Priporočali bi, da bi se ista svota razdelila posebno našemu peku. Prav potrebno bi bilo, da bi si kaj v farovžu prislužil, da bi potem lažje malo lepše zemlje pekel. Dandanes peče tak kruh, da bi ga bilo potreba iz zdravstvenih ozirov prepovedati za prodajo, kajti ni kuhan ni pečen. Opomnimo Vas, cenjeni pek, da malo bolj gledate, da bodete imeli svojo pekarijo malo bolj urejeno.

Kakšen je vatikanski jetnik, nam posebno spričujejo te le besede, ki smo jih čuli iz ust našega dukovnika dne 3. t. m. raz prižnice. Nekemu pobožnemu

duhovniku se je sanjalo (Žaubiju se tudi večkrat kaj sanja, le radovedni smo, kake sanje je imel po nedeljski predstavi, ko se je dotikal deklet, ko jih je v red spravljaj, da je videl sveto cerkev, ki se je bilo bati, da vsak čas razpade, zvoniki so bili nagnjeni, zid ves razpokan. Prav gotovo bi bila ista že razpadla, da je niso angelji na vseh straneh podpirali. In slednjič je videl, ko se je prikazal ubogi jetnik papež. Bil je bled in žalosten. In ta papež še živi oropan vsega imetja, le eno samo sobo so mu pustili, ki je ostala njegova. Pobrli so mu vse premoženje, da mu ni ničesar ostalo. Usmiljeni ljudje, pomagajte temu ubogemu starčku-papežu! Tako predstavljajo papeža — posestnika milijonov. Vendar so izprešali iz revnega ljudstva pri »ofru« za vatikanskega jetnika 70 kron. To je katoliško?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. avgusta.

— **Osebnosti.** Tehnik g. Pavel Kryl je imenovan stavbnim pristavom pri deželni vladi v Ljubljani. Za vladna kancelista sta imenovana g. Ivan Šebat za Kamnik in g. Ivan Marko za Postojino.

— **„Südsteierische Presse“** se nas je v svoji včerajšnji izdaji z vso silo lotila, in posvetila nam je kakor trkuljo dolgi uvodni članek. Spisal je ta članek znani x, kojega po Spodnjem Štajerskem kot slab denar povsod poznajo. Takemu člankarju nasproti nam ni treba veliko odgovarjati. Na očitjanje, da uganjamo na Kranjskem politiko »des dummen August«, niti ne odgovarjamo, dasi smo že čuli dosti glasno, da je nesreča slovenskega rodu na Spodnjem Štajerskem največ izvirala odtod, ker se mu je v politiko vtikalo preveč grabežljivih, lenih in neumnih Auguštinov! Sicer je pa cela jeza klerikalne »Südsteierische Presse« naravnost smešna! Naša administracija je sprejela mali inserat, s katerim se je iskal redaktor ptujskemu »Štajarcu«. Prava bagatela torej, ki nima za javno življenje prav nikakega pomena. Takoj se je polastil »Slovenec« te aferice ter je napihnil v izdajsko velikansko afero! Naši nasprotniki se zarijejo v vsako malenkost, če menijo, da bodo nam v tem kaj škodovali. Tako se je zgodilo tudi tu; zategadelj pa je bilo naravnost izključeno, da bi uredništvo bilo na cedilu puščalo svoje upravnishstvo. Kake inserate je že »Slovenec« prinašal, pa ni nikdo niti besedice črnil. Nam vsem je še živo v spominu bogata ilustracija klistirnih brizgalnic in drugih izdelkov znanega Sigi Ernesta, ki se je šopirila v inseratnem delu pobožnega »Slovenca«, a vzlic temu se svet ni podr! Kaj takega se lahko pripeti vsakemu listu, če ima obilo inseratov, kakor jih imamo mi! Očitjanje, da bode »Slovenski Narod« zakrivil, da obmejni Slovenci propadejo, bi nas lahko napolnilo s ponosom, ker do sedaj še nismo vedeli, da ima ravno naš list toliko pomena in toliko vpliva na Spodnjem Štajerskem. To očitjanje pa je vzlic temu samo na sebi otročje in ne posebno častno, bodisi za gospoda x-a samega, bodisi za spodnještajerske voditelje. Vsa ta jeza radi našega neznatnega inserata ni ničesar drugega, nego dokaz, kako silno se vsa ta gospoda boji pred malim in neznatnim lističem ptujskim. Začudeno se povprašujemo, imali ta »giftna krotka«, kakor »Domovina« zaničljivo piše, res toliko vpliva, da preletava strah vodilne kroge v Mariboru in Celju, in da ti krogi omenjenemu lističu ničesar uspešnega nasproti postaviti nimajo. Bo že resnica, da je v mnogih krajih Spodnjega Štajerja še obilo ponosnega kmečkega naroda, ki noče samo zategadelj na svetu biti, da bi služil zgolj v podplat ošabni duhovščini! Nam ni treba napredne slovenske stranke ustanovljati po Spodnjem Štajerskem; kadar bo mera polna, ustajnovi se sama, kakor se je ustanovila na Goriškem. Takrat pa zgine brez vsacega napora ptujski »Štajarec« v nič, kot zgine pena z vodne površine! To naj si v spomin zapiše gospod x in vsi njegovi antikvirani politični sobratje! Groze tudi, da znova v življenje pokličejo takozvani štajerski separatizem in da se nočejo več brigati za politične manevre na Kranjskem. Kar se zadnjega tiče, kazalo se je

to vtikanje največ v tem, da so štajerski gospodje prihajali na katoliške shode v Ljubljano, ter napravljali štafazo Robičevemu ljubljencu, dr. Šusteršiču. Če to v bodoče poneha, nimamo nič proti temu. V kolikor pa prihaja v poštev zagroženi »separatizem«, moramo dotično misel le z veseljem pozdravljati. To ne bo separatizem, to bo disciplinirana politična organizacija, kakor bi jo že davno morali imeti Slovenci na Spodnjem Štajerskem. Do sedaj je niso imeli, in dostikrat so bile opravičene pritožbe, da spodnjestajerski voditelji preradi spé ali pa vsaj preveč komodno živé. Če se odpravijo z nove organizacije take in jedne pritožbe, nas bode to iz srca veselilo. Zategadel želimo novemu dnevniku »Domovini« predvsem spretnega redakterja in obilo naročnikov še celo po Kranjskem!

— **Iz Belokrajine** se nam piše: Kakor čujemo, hoče dr. Žlindra pri treh farah na žegnanje prirediti nekaj shod, pri katerem bi naše revne črne kmete še bolj počrnil, ali naj le pride. Morda ga pogosté ne s koštrunovo pečenko, ampak z vročo kašo, katero bode imel on in cela njegova banda dovolj pihati. Razkriti hočemo njegovo sleparsko gospodarsko organizacijo, katero je pa zapustil, kakor modra podgana potapljačo ladjo. Povedati mu hočemo, kako so sleparili pri vinogradnem društvu vinogradnika in oblasti, naposled pa s 24000 K zgube bankrotirali. Povedati mu hočemo, da le za to razgnal deželni zbor, ker nima večine, da bi potem z deželnim denarjem svoja bankerotna društva zalagal ter pomagal škofu njegove toliko prenepotrebne zavode zidati. Dr. Žlindra naj še pripelje s seboj Drobniča in podrto peč, mi bomo pa povabili Metličane in Črnomaljšane ter celo Podzemeljsko faro, da bomo videli to koruptno bando Šusteršičeve umazane roke, njegovo belo vestjo ter dolgi nos. Torej na svidenje pri treh farah. — **Belokranjski kmet**.

— **Posnemovalc vitezov porde peči**. Iz Kočevja se nam piše: Pri nas imamo izvoščka, ki ne prenese samo ogromnih množin pijače, nego tudi ravno take množice jedi. Dr. Šusteršič bi rekel: ta mož žre. Gorje potovalcu, ki se zaupa temu izvoščku, ako se ni poprej kar najnatančneje dogovoril glede vseh pogojev! Mož mu napravi tako »cehox«, da nesrečnega popotnika kar mrzlica popade. Neki potovalec, katerega je bil naš izvošček že večkrat na tak način ujel, je sklenil se maščevati. Zmenil se je z izvoščkom, da ga pelje na Grosuplje in mu dovolil, da sme piti in jesti kolikor hoče, češ, njegov šef je napravil tako izvrstno kupčijo, da že lahko prenese kak večji izdatek. Kočevski izvošček se je res dal ujeti v to past. Pil je in jedel — dr. Šusteršič bi zopet rekel: žrl — do pozne noči in se z oduševljenim monologom in radodarnega potovalca spravil v posteljo. In kmalu se je začelo — strašno podiranje raznih peči. Postelja, tla, stene — vse je bilo pojakličeno. Izvošček jo je mislil tiho odkuriti, kakor jo je odkuril njegov dobropoljski uzor iz Hardetove gostilne v Kočevju, a ni se mu posrečilo. Gostilničar ga je trdo prijel in je zahteval sto kron odškodnine. Izvošček se je branil toliko plačati in posledica je bila, da je moral s stroški vred šteti 150 kron. Za jedan časak radosti plačati 150 K, to se zdi kočevskemu požeruhu krivično in zato kolne sedaj tistega potovalca, ki ga je spravil v tako nesrečo. Ko se je stvar izvedela v Kočevju, je seveda zaviadala velika veselost, čulo se je pa tudi obžalovanje, da kočevski gostilničar Harde ni poslanca Jakliča tako izplačal, kakor grosupeljski gostilničar kočevskega izvoščka. Grosupeljski gostilničar je bil vsekakor bolj premeten, kakor njegov kočevski tovariš, katerega obhajajo še danes slabosti, kadar stopi v sobo, kjer se je Jaklič ovekovečil. Gostilničar je posteljo, v kateri je Jaklič »spal«, daroval kočevski ubožnici. Opozarjamo na to prečastite gospode, ki morda mislijo na kak katoliški muzej. Ta postelja bi gotovo spadala v tak muzej in še pozni rodovi bi se pomudili pred to posteljo ter se zamislili, ako bi se napravil na njej napis: »Anno domini 1901 se je v Kočevju v tej postelji katoliškemu poslancu in konsularju Francu Jakliču, ko je šel v volilni boj za zmago svete vere, podrla peč!«

— **Velikanski požar**. Predvečrajšnjim opolnoči je tresčilo v grajščinski marof na Konopnem polju pri Mokronogu. Ta marof je sedaj last gospoda Bahovca in Hladnika. Ogenj je uničil ves marof, hleve, shrambe, žitnice, dalje gospodarstvo poslopje, kjer so bila stanovanja uslužbencev, svinjake, velikanski kozolec z žitom in sploh vse. Rešili so živino, a vse žito in velikanska množina mrve je zgorela. Gasilci iz Mokronoga in iz Št. Rupertu so bili takoj na kraju nesreče in so neumorno delali. Ker je bil hud vihar, je bila zelo bližnja smrekova hosta v nevarnosti, a gasilci so hosto ubranili. Škoda se še ne da preceniti, gotovo pa je, da se jako velika. Marof je bil zavarovan pri »Feniksu«.

— **Trije slovenski vojaki ponesrečili**. V četrtek ponoči je imel 15. pionirski bataljon v Klosterneuburgu na Dunavu svojo vajo. Okoli 1/11. uri je odplulo pet do šest zvezanih čolnov z 28 možmi, nadporočnik in trije poročniki po Dunavu. Poveljnik je bil poročnik Karol Gyurković. V daljavi 700 m so zagledali pošto ladjo »Franc Josip« pod Langenzersdorffom. Dasiravno so bili čolni proti predpisom brez svetilk, je Gyurković ukazal hitro veslati dalje. Ko so bili 200 m pred ladjo, je Gyurković začel brlizgati na mali piščalki, kar pa seveda ob hrupu parnega čolna in pljuskanju valov ni slišalo. Nadporočnik Schneider je poročnika svaril, a Gyurković je ukazal veslati dalje. Neki podčastnik je začel sam vihteti svetilko, a prepozno. V zvezane čolne se je zaletel parnik, vendar je bil sunek toliko manjši, ker so veslači čolne obrnili s parnikom skoraj vspretno. Tedaj je kričal Gyurković: »Vsi sleči!« Pionir Zaloševič je odletel iz čolna, se potopil ter plaval pod parnikom. Rešil se je na obrežje. Ali trije Slovenci so ponesrečili. Desetnik Srečko Heček z Rakeka, ki je krmaril, nadpionir Josip Ilek iz Zagorja in Alojzij Lukančič iz Ptuja so bili vrženi iz čolna. Heček se je prijel v padcu za lopato parnikovega vretena, a vreteno ga je udarilo po glavi, da se je potopil. A prišel je vendarle na površje ter se oprijel vesla, s katerim so ga potegnili v čoln. Hek in Lukančič pa sta plavala nekaj časa ter potem utonila. Bila sta oba aktivna vojaka ter sta služila v II. letu. Vaja pa se je nadaljevala do pol 4. zjutraj in končno so bili vojaki še ozmerjani. Pri tej vaji je bilo tudi 126 rezervnikov. Major Lindner in poročnik Gyurković sta kriva vse nesreče. Zdravnika ni bilo nobenega pri vaji in tudi nosilnic za ranjenca niso imeli. Pri tem bataljonu morajo vladati sploh čudne razmere. Nadporočnik Mosler je prestrašeno moštvo zmerjal: »Ihr Schufte! Verfluchtes Gesindel! Schweine! Bagasch!« poročnik Karol Mahr pa je celo klofotal nekega korporala, ker se je briga za smrtno ranjenega Slovenca. Nekega Slovenca, ki se je pri odhodu na vaje pozabil javiti pri županstvu, so dali zapreti dva dni. Šest ur bi bil moral držati roko in nogo zvezano z železjem, a profos Josip Berger je to kazen še pohujšal s tem, da je zvezal vojaka z vrvo. Tako barbarsko postopanje se mora kaznovati. Več Slovencev je bilo kaznovanih z zaporom, ker niso prinesli županovega podpisa. Da bi preiskava zadela krivce, je neverjetno.

— **Otvoritev koč na Lisci**. Slovensko planinsko društvo je otvorilo včeraj, dne 21. t. m., na jako slovesen način novo koč na 947 m nad morjem ležeči Lisci, ki so imenuje po nadučitelju iz Razbora Jurkotova koč. Že na predvečer, dne 20. t. m., zbralo se je več ko 100 ljudi na Lisci. Od tih jih je prenočilo 45 v koči sami, drugi so dobili prenočišča v bližnjih vaseh. Bil je jako lep večer in so topiči oznanjali bodočo slavnost. V jutro 21. t. m. zbralo se je pri cerkvi sv. Jošta (800 m nad morjem) več ko 300 ljudi k peti maši, katero je daroval g. župnik iz Razbora. Petje je preskrbel mešani zbor iz Sevnice, ki se je tudi pri blagoslovljenju koč s svojim petjem odlikoval na tak način, da se je splošno govorilo, da Lisci in Sv. Jošt tacega petja še nista dočakali. Ob 10. uri blagoslovil je gosp. župnik po petih litanijah Jurkotovo koč ob asistenci več duhovnikov. Slavnostni govor je imel predsednik planin. društva, g. prof. Orožen, ki je pozdravil došle goste iz Hrvatske,

Kranjske in Štajerske ter se zahvalil vsem, ki so pripomogli na ta ali oni način zgraditi novo koč »Slov. planinskega društva«. Po predsedniškem govoru zapel je veliki mešani zbor na krasni Lisci, s katere je diven razgled po celi slovenski domovini, jako umestni zbor »Lepa naša domovino«, katero je občinstvo razkrito poslušalo in ob koncu pozdravljalo z živahnimi kliči: »Živela domovina«. Potem se je vršila prava pravcata ljudska veselica z godbo, gramofonom, petjem in raznovrstnimi igrami, med tem ko je neutrudljivi g. Jurko pekel janjca na ražnu. Veselica se je končala šele pozno v noči.

— **Gostovanje članov slovenske drame v Idriji**. V nedeljo, dne 24. t. m., priredi »Dramatično društvo v Idriji«, gledališko predstavo v c. kr. rudniškem gledališču v Idriji. Vprizoril se bode igrokaz v 3 dejanjih »Oče in oči« ali »Ženski Otelok«. Pri tej igri nastopijo kot gostje člani slovenske drame iz Ljubljane. — Vse ostalo se razvidi na lepakih.

— **Nezgod na železnici**. Brzovlak, ki prihaja ob 6. uri zjutraj v Ljubljano, privozil je danes šele ob 9. uri. V Spielfeldu je zadel v stroj prevažujočega tovornega vlaka. Oba stroja sta se poškodovala. Vlakovodja brzovlaka je poškodovan. Druge nesreče ni bilo.

— **Silovit gost** je kurjač I. K. Gostilničarko M. T. na Karlovski cesti je najpopred zmerjal, in ko mu je ta vsled tega velela, naj se spravi iz gostilne, jo je zgrabil za vrat in davil, dokler je ni rešil hlapec.

— **Pretep na cesti**. Danes zjutraj ob 6. uri sta se na Radeckega cesti stopla brivec F. V. in kurjač T. J. Vzrok so bile ženske. Stopla sta se do krvavega. Razmiril ju je policaj.

— **Pretep med ženskama**. Na Emonski cesti sta se včeraj zvečer stopli delavčeva žena A. V. in izvoščkova žena A. St. Obedve sta telesno poškodovani. Ženski sta imeli med seboj staro sovraštvo, ki si je včeraj dalo duška z batinami.

— **Nepreviden kolesar**. Danes dopoludne je Predškofijo neki poštni sluga s kolesom podrl na tla zasebnico Katarino Hermanovo, stanujočo na Sv. Petra cesti št. 54.

— **Pobegnil je iz Ljubljane** fotograf M. F. Svojim upnikom je pisal tolažljiva pisma, da bode dolgove že poplačal.

— **Izgubljene reči**. Na poti od Kolodvorskih ulic po Sv. Petra cesti in po Prešernovih ulicah do Šelenburgovih ulic, je izgubila neka dama zlato uro s kratko zlato veržico, na kateri so bili trije priveski. Na jednom privesku sta bili vrezani črki E. I. — Kolporter V. M. je izgubil od Mestnega trga do Hrenovih ulic srebrno veržico.

— **Popravek**. V včerajšnji notico »Zagrebska slavnost« se nam je vrnilo par neljubih pismot. Čitaj prav: Drugič ni prvi bas v 25 taktu čisto intoniral molterce as, vsled tega tudi ne prvi (namesto: drugi) tenor. Dalje čitaj prav: Najslabši so bili takti od crescendo ed (namesto: do) acclerando dalje. In končno: ... in šele 44. takt s sledečo »corono« je prinesel pevcem (namesto: povsem) rešitev.

— **Najnovejše novice**. Zopet turistična nesreča. V torek se je ponesrečil na Visokem Göllu pri trgu Göllingu dunajski brivec Jos. Horweg. — Neustrašen mož. Čevljar Franc Burian, ki je 16. grudnia m. l. zabodel svojo ženo, ko jo je našel v sumljivih okoliščinah z nekim dijakom, a je bil od praških porotnikov oproščen, se je v torek v Pragi zopet poročil. — Prestolonaslednikova soproga. V rodbini na šega prestolonaslednika se pričakuje koncem septembra radosten rodbinski dogodek. — **Pobegnil nevesti**. V Moravski Ostravi je imel biti v soboto ob devetih poročen neki delavec, toda ženin se je potoma zbal zakonskih slaščic ter je nevesti po potu v cerkev pobegnil.

Društva.

— **Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko** je imelo včeraj v pritličnih prostorih »Narodnega doma« svoj letošnji občni zbor. Predsednik gosp. Fran Terdina pozdravil je navzoče društvenike ter se s toplimi besedami spominjal nedavno umrlega odbornika Frana Pečeta, trgovca in posestnika v Starem trgu pri Ložu. Društvo, ki je letos zaključilo tretje leto svojega obstanka, ima sedaj 239 članov. Odbor je rešil v pretečenem

letu 59 vlog, ter napravil lepo število pritožb do političnih, oziroma obrtnih oblastev zaradi kršenja pravil in obrtnega zakona po raznih kmetijskih in konzumnih društvih. Dotična klerikalna društva so bila kaznovana z občutnimi globami, tako n. pr. kmetijsko društvo v Metliki, ki je tudi nečlanom prodajalo blago, z globo 200 K. Odbor je varoval interese društvenikov in storil v tem oziru, kar je bilo v njegovi moči. Na pritožbo društvenega odbora, da je manipulacija pri oddaji tovrnega blaga na tukajšnjem južnem kolodvoru tako počasna, da mora marsikdo celi dan izgubiti, predno je odpravljen, ker manjka pri blagajni uradniških moči, je generalno ravnateljstvo odgovorilo, da bode temu nedostatku odpomoglo, kar se je baje že zgodilo. Gospod Viktor Rohrmann je poročal o blagajničnem stanju. Računski zaključek za pretečeno leto izkazuje 973 K prebitka. Poročili o društvenem delovanju in blagajničnem stanju je vzel občni zbor odobruje na znanje. Predno se je prestopilo k volitvam, izjavil je doseđani predsednik g. Terdina, da bi mu z ozirom na rahlo zdravje nikakor ne bilo mogoče sprejeti morebitne zopetne izvolitve. Vsled te izjave bil je potem g. Viktor Rohrmann soglasno izvoljen društvenim predsednikom. V odbor so bili pri acclamationem izvoljeni in sicer za Ljubljano gospodje: dr. Ivan Tavčar, Ivan Bonač in Fran Domicej, gg. Bizjak in Maček pa namestnikoma: za Notranjsko g. Tomo Tollazzi, za Gorenjsko gg. Leopold Fürsager in Viljem Killer, za Dolenjsko gg. Karol Barborič in Ivan Lovšin. Računski pregledniki so bili izvoljeni gg. Viktor Cantoni, Julij Elbert in Josip Petrič. Pri nasvetih društvenikov je g. dr. Majaron naglašal, da se pri društvenem tajništvu v zadnjem času pogreša one agilnosti, ki je v prosepah društvenih interesov potrebna. Novemu odboru se je naročilo, naj v tem oziru potrebno ukrene.

— **Slovensko trgovsko društvo »Merkur«** naznanja, da se današnja pevska vaja ne vrši, in sicer zaradi koncerta, ki ga prirede naši bratje Čehi (pevci društva »Hlahol«) v prid podpornemu društvu slovenskih visokošolcev v Pragi. Vabijo se vsi člani k obilni udeležbi tega dobrodelnega koncerta.

— **Slovensko pevsko društvo »Ljubljana«** naznanja slavnemu občinstvu in vsem svojim podpornim in izvršujočim članom, da se bode vršila v nedeljo dne 31. avgusta druga poletna vrtna veselica v Švicariji. Pele se bodo popolnoma nove pesni ob sodelovanju slavne društvene godbe ljubljanske. Skrbjeno pa bode tudi za drugo zabavo, funkcionirala bode šaljiva pošta, največja zabava pa bode šaljivi bazar z prav mnogoštevilnimi originalnimi dobroti. Slavno občinstvo pa bode tudi še z nekimi drugimi čisto novimi stvarmi presenečeno. — Vstopnina bode 20. krajc.

— **Slovensko pevsko društvo »Lipa«** se najtopleje zahvaljuje častitim darovalcem daril, ki so jih darovali za zabavni večer dne 17. t. m. Jednako tudi vsem udeležnikom.

— **Odbor narodne čitalnice v Škofji Loki** je v principu sklenil, da praznuje čitalnica letos štiridesetletnico svojega obstanka. Kako naj se ista praznuje, določi odbor v posebni seji po v to svrhu sklicanem izvanrednem občnem zboru in tam sklenjenih predlogih.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 22. avgusta. Danes ob 9. dopoldne so se začele nove nagodbene konference. Prisotni so ministrska predsednika Körber in Szell in ministri Böhm-Bawerk, Call, Giovanelli, Lukacs, Lang in Daranyi. Konference se popoldne nadaljujejo. Oficijozno se razglša, da je to pot zanesljivo pričakovati sporazumljenja, dočim se z druge strani zatrjuje, da se to prorokovanje najbrž ne uresniči.

Dunaj 22. avgusta. Dr. Stransky, podpredsednik češkega kluba, je včeraj konferiral s Körberjem in se uveril, da Körber neče ugoditi češkim zahtevam. Vsled tega razglša Stransky, da morajo Čehi začeti z obstrukcijo.

Dunaj 22. avgusta. Poslanska zbornica se snide šele prvi teden meseca oktobra, ker vlada še ni vsega pripravila za to važno parlamentarno zasedanje. Koncem septembra bo vlada poskušala doseči porazumljenje med Čehi in med Nemci.

Petrograd 22. avgusta. Pri vojaških vajah se je zgodila velika nesreča. Konjeniki so zašli v neko reko in je utonilo 50 mož in 40 konj.

Borzna poročila.

Dunajska borza
dne 22. avgusta 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.75
Skupni državni dolg v srebru	101.65
Avstrijska zlatna renta	121.55
Avstrijska krona renta 4%	100.15
Ogrska zlatna renta 4%	121.20
Ogrska krona renta 4%	98.—
Avstro-ogrsko bančne delnice	1585.—
Kreditne delnice	682.25
London vista	239.70
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.—
20 mark	23.40
20 frankov	19.06
Italijanski bankovci	94.35
C. kr. cekini	11.26

Žitne cene v Budimpešti
dne 22. avgusta 1902.

Termin.				
Pšenica za oktober	za 50 kg	K	6.69	
Rž " " april	" 50 "	"	6.99	
Rž " " oktober	" 50 "	"	5.89	
Koruza " " avgust	" 50 "	"	5.15	
" " " april	" 50 "	"	5.17	
Oves " " oktober	" 50 "	"	5.43	

Efektiv.

Mirno, nespremenjeno.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 19. avgusta: Anton Jamnik, delavčev sin, 1¹/₂ mes., Kladezne ulice št. 19, črevesni katar.
— Tomaž Potrebujes, umir. žendarm. vodja, 54 let, Sredina št. 11, jetika. — Albina Hlebs, zidar. mojstra hči, 6 mes., Hradskega vas št. 32, črevesni katar. — Ivan Hacin, skladiščarjev sin, 3 mes., Cesarja Jožefa trg št. 2, božjast.
Dne 20. avgusta: Albin Stefančič, pripjenčev sin, 6 mes., Vodmatski trg št. 7, vnetje čreves.
— Ivan Repše, črkostavčev sin, 3 mes., Na Prulah št. 6, črevesni katar.

V deželni bolnici:

Dne 17. avgusta: Marija Jace, postrenica, 52 let, jetika.

V otroški bolnici:

Dne 19. avgusta: Marta Soršak, krojačeva hči, 2 mes., krvne bule.

Meteorologično poročilo.

Vitina nad morjem 808.2 m. Srednji kračni tlak 786.0 mm.

Augst	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
21.	9. zvečer	737.6	16.4	sl. zahod	sk. oblač.	
22.	7. zjutraj	739.1	16.9	sl. jvzh.	oblačno	
	2. popol.	739.0	21.2	sl. jvzhod	oblačno	0.0 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 18.4°, nor-
male: 18.3°.

5 lepih, mladih

Bernhardinskih psov

2¹/₂ meseca starih, se prodaja.

Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Hiša

v Begunjah št. 15 pri Cirknici prodaja se
z vrtom in gospodarskim poslopjem vred
pod prav ugodnimi pogoji; hiša stoji na
najlepšem prostoru, v njej nahajala se je
mnogo let gostilna in trgovina.

Več poizve se pri lastnici **Franji**
Papež roj. Blažon. (1963—3)

Koncipijent

išče službe

pri advokatu v mestu deželnega in okrož-
nega sodišča.

Ponudbe pod šifro „Celovec“ na
upravništvo »Slov. Naroda«. (1984—2)

Vničujte

muhe

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in
kužnih tvarin. (415-155)

Najboljše sredstvo je ameriški

Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana. Mostni trg.

Pozor! Kolesarji in hribolazci Pozor!

(1790)

predno pijete mrzlo pijačo, izpijte kozarček

(10)

Cvekovega brinovca iz Kamnika!

Dr. Ivan Tavčar

odvetnik v Ljubljani

»vsprejme«

koncipijenta.

Dva učenca

z dežele, poštenih starišev, koja imata
veselje do trgovine, se sprejmeta takoj v
trgovino mešanega blaga na Notranjskem.

Kje? pove upravništvo »Slovenskega
Naroda«. (1930—6)

V. pl. HAARDTOV

ZEMLJEPIŠNI ATLAS

za

ljudske šole s slovenskim učnim jezikom

priredil

prof. Fr. Orožen.

Izdanje 11. s 14. zemljevidi in listom,
razlagajočim 1. zemljevid.

Odobreno vsled vis. ministerskega odloka z dne
16. aprila 1902, št. 9019. (2004—1)

Cena broširani izdaji K 1.40, posa-
mezni zemljevidi K —16.

Išče se

igralca ali igralka na glasovir

ki zna igrati prima vista in bi spremlje-
vala pevca tenorista po državi. — Plača
stalna, zahteva se znanje kakega slovan-
skega jezika.

Ponudbe naj se pošiljajo na **Marina**
Grgin, poste restante **Trst.** (2008—1)

4 pari čevljev za samo 2 gld. 50 kr.

se pošljejo le zaradi nakupa velike množine
za tako nizko ceno. 1 par moških, 1 par
ženskih čevljev, rujavih za vezati, z močnimi
zbitimi podplati, najnovejše oblike; dalje
1 par moških in en par ženskih modnih
čevljev z obšivom, elegantni in lahki. Vsi
4 pari za 2 gld. 50 kr. Pri naročilu zado-
stuje dolgot. Pošilja se proti poštnemu
povzetju. (1932—2)

Zaloga čevljev

Jungwirth

Krakov 21. Poštni predal 29.

Neugajajoče se vzame takoj nazaj.

Zobozdravnik

med. univ.

dr. Josip Berg

diplom. na c. kr. vseučilišču v Pragi, bivši slušatelj dunajske
c. kr. zobozdravniške vseuč. klinike (vladni svet. prof. dr. Scheff)

in zobotehnik

Oton Seydl

(2009—1)

bivši družabnik g. dra. Rado Frlana, zobozdravnika v Ljubljani,
naznanjata, da sta **začasno** svoj

zobozdravniški in

zobotehnični atelje

in sicer za čas do 1. novembra 1902 nastanila

v **Špitalskih ulicah št. 7, 2. nadstr.**

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

— **Tomaževa žlindra**, najboljše umetno gnojilo. —

* **Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.** *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Mici in August Belle

se zahvaljujeta najsrčnejše za
prijazne čestitke povodom poroke.

(2002)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane j. ž. kol. Proga čez
Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo,
Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-
Reifling v Steyr, v Lince, na Dunaj čez Amstetten. —
Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez
Klein-Reifling v Lince, Budejovice, Plzen, Mari-
jine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago,
Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel,
Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selz-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Ino-
most, Bregenz, Carib, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling
v Steyr, Lince, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb,
Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko, na Dunaj
čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri
51 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči
osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mo-
nakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II.
razreda). — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu-
Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne
istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomestu, Koč-
evje. — **Prihod v Ljubljano j. ž. kol. Proga**
iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z
Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljub-
ljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomost, Fran-
zensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak
iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak
z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plzina, Budejovic, Solnograda,
Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Cariba, Bregence, Ino-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Ce-
lovec, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m po-
poldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala,
Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste,
Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 28 m
zvečer iz Podnarta-Kropo. — Ob 8. uri 51 m
zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plzina, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka,
Celovca, Pontabla, čez Selzthal in Inomosta. **Proga**
iz Novega mesta in v Kočevju. Osonni vlaki: Ob 5. uri 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Koč-
evja, ob 2. uri 58 m popoldne iz Straže Toplic,
Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 38 m zvečer,
istotako. — **Odhod iz Ljubljane j. ž. kol. v Kam-**
nik. Mešani vlaki: Ob 4. uri 25 m zjutraj, ob 2. uri
5 m popoldne, ob 6. uri 30 m in ob 10. uri 25 m
zvečer, poslednji vlak je ob nedeljah in praznikih.
— **Prihod v Ljubljano j. ž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 5. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri
6 m popoldne, ob 2. uri 10 m in ob 9. uri 58 m
zvečer, poslednji vlak je ob nedeljah in praznikih.
— Srednjeevropski čas je krajevemu času v Ljub-
ljani za 2 minute spredi. (1517)

Deželni pismonoša

se takoj sprejme. (1993—2)

Poštni urad Stari trg pri Rakeku.

Zrelo grozdje

reže se vsak dan v vsej sezoni
ter se razpošilja v poštinih košaricah od
5 kg po poštnem povzetju za 4 K franko.

Preprodajalcem se daje popust. 1999
Zagreb, vinograd Zelengaj št. 2.

V „Narodni tiskarni“

je izšel

* * v proslavo * *

Fr. Prešernove
stoletnice

Prešernov album.

Cena izvodu K 2.40,
po pošti 12 vin. več.

Naročila sprejema

L. Schwentner

14 knjigotržec

v Ljubljani